

Βρυξέλλες, 17 Νοεμβρίου 2023
(OR. en)

15439/23

SOC 787
EMPL 564
CLIMA 560
ECOFIN 1189

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Κύρια μηνύματα της Επιτροπής Απασχόλησης και της ΕΚΠ όσον αφορά την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα - Έγκριση

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα κύρια μηνύματα της Επιτροπής Απασχόλησης και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας για την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα, προς έγκριση από το Συμβούλιο (EPSCO) κατά τη σύνοδό του στις 27 και 28 Νοεμβρίου 2023.

Τα ανά χώρα συμπεράσματα της επισκόπησης από την ομάδα ανάλυσης πολιτικής της Επιτροπής Απασχόλησης παρατίθενται στην προσθήκη του παρόντος εγγράφου.

Επισκοπήσεις από την Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) και την ΕΚΠ όσον αφορά την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα

Κόρια μηνύματα

1. Εισαγωγή

Η Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) και η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ) είναι επιφορτισμένες με την παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται στην υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα. Η σύσταση, η οποία εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2022 ως αναπόσπαστο μέρος της δέσμης μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 %, αποσκοπεί στο να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση της Ένωσης προς μια κλιματικά ουδέτερη και περιβαλλοντικά βιώσιμη κοινωνία το αργότερο έως το 2050 είναι δίκαιη και δεν αφήνει κανένα στο περιθώριο. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να εγκρίνουν και να εφαρμόσουν, σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, ολοκληρωμένες και συνεκτικές δέσμες μέτρων πολιτικής που αφορούν τις πτυχές της απασχόλησης και των δεξιοτήτων και τις κοινωνικές πτυχές της πράσινης μετάβασης.

Η σύσταση αναφέρεται στον ρόλο των επιτροπών για την παρακολούθηση της υλοποίησής της στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητάς τους βάσει κατάλληλων δραστηριοτήτων υποβολής εκθέσεων και πολυμερούς εποπτείας. Στα τέλη Οκτωβρίου του 2023, η ομάδα ανάλυσης πολιτικής (PAG) της Επιτροπής Απασχόλησης διενήργησε πολυμερείς επισκοπήσεις για την αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειώσει κάθε κράτος μέλος όσον αφορά την παροχή ενεργού στήριξης προς την ποιοτική απασχόληση στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης¹, ενώ η ΕΚΠ διεξήγαγε θεματική συζήτηση σχετικά με τον ρόλο των συστημάτων φορολόγησης και παροχών και κοινωνικής προστασίας στην πράσινη μετάβαση². Επιπλέον, τόσο η Επιτροπή Απασχόλησης όσο και η ΕΚΠ αξιολόγησαν οριζόντια θέματα, όπως η υιοθέτηση της προσέγγισης «για το σύνολο της κοινωνίας». Τα εν λόγω *κόρια μηνύματα* βασίζονται στα πορίσματα και των δύο επισκοπήσεων, τα δε *ανά χώρα συμπεράσματα* της επισκόπησης της ομάδας ανάλυσης πολιτικής της Επιτροπής Απασχόλησης περιλαμβάνονται στην προσθήκη του παρόντος εγγράφου.

¹ Η ομάδα ανάλυσης πολιτικής της Επιτροπής Απασχόλησης αξιολόγησε επίσης τα σχετικά μέτρα φορολόγησης και παροχών που συνδέονται με την απασχόληση, όπως η παροχή επιδομάτων ανεργίας και η μετατόπιση της φορολογικής επιβάρυνσης από την εργασία.

² Άλλες συναφείς διατάξεις, όπως οι σχετικές με τις δεξιότητες, θα συζητηθούν περαιτέρω σε προσεχείς επισκοπήσεις.

2. Ενεργός στήριξη της ποιοτικής απασχόλησης

Η πράσινη μετάβαση συνεπάγεται σημαντική ανακατανομή του εργατικού δυναμικού και ανάγκες σε δεξιότητες, με μεγαλύτερο αντίκτυπο στις ενεργοβόρες βιομηχανίες.

Σκοπός της παρούσας επισκόπησης είναι να αξιολογηθούν τα προγράμματα και τα μέτρα των κρατών μελών για την παροχή ενεργού στήριξης στην ποιοτική απασχόληση και στις καινοτόμες μεταβάσεις από μια θέση εργασίας σε άλλη στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης, ιδίως όσον αφορά μέτρα για υπηρεσίες απασχόλησης, κύκλους μαθημάτων, κίνητρα για στήριξη των μεταβάσεων (από μια θέση εργασίας σε άλλη), προώθηση της επιχειρηματικότητας, πρόσβαση σε χρηματοδότηση, επιπτώσεις στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία, πρακτικές δημόσιων συμβάσεων και την ενεργό συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων.

Γενικά, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν υλοποιήσει ως ένα βαθμό μέτρα και έργα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πράσινης μετάβασης στην απασχόληση και τον κοινωνικό τομέα. Τα πολιτικά μέτρα των κρατών μελών έχουν σε μεγάλο βαθμό ισχυρή εξάρτηση από ήδη υφιστάμενα προγράμματα, πολιτικές και δομές, ενώ μόνο μία χώρα έχει θέσει σε εφαρμογή ειδικό στρατηγικό και θεσμικό πλαίσιο για τη δίκαιη μετάβαση. Διάφορα κράτη μέλη ανέφεραν την έλλειψη κοινής αντίληψης των κατάλληλων πολιτικών και ορισμών και ενθάρρυναν την καλλιέργεια διαρθρωμένης ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε κρίσιμους τομείς, όπως η ενέργεια, η μεταποίηση, οι κατασκευές και οι επαγγελματικές υπηρεσίες, συνιστούν εντεινόμενες πηγές ανησυχίας και επιζητούν αυξημένη προσοχή. Τα περισσότερα κράτη μέλη βασίζονται στα υπάρχοντα μέσα και εγκαταστάσεις των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ) για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων όσων σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση. Ταυτόχρονα, λίγα κράτη μέλη έχουν ξεκινήσει προγράμματα απασχόλησης με έμφαση στις πράσινες θέσεις εργασίας, τα οποία, αν και προχωρούν, βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο και θα χρειαστούν περαιτέρω αξιολόγηση κατά τα επόμενα έτη. Ορισμένα κράτη μέλη στοχεύουν με ενεργό τρόπο ευάλωτες ομάδες ή εργαζομένους σε συγκεκριμένους τομείς και περιφέρειες με βιομηχανίες υπό σταδιακή κατάρτιση –όπως του άνθρακα– που θεωρούνται ότι συγκαταλέγονται σε όσες έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης. Συμπληρωματικά, ορισμένα κράτη μέλη αναπτύσσουν προγράμματα στήριξης της απασχόλησης που επικεντρώνονται σε ειδικούς τομείς μεγάλης ζήτησης, όπως οι κατασκευές, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η κυκλική οικονομία. Όσον αφορά την εφαρμογή των συγκεκριμένων μέτρων, διάφορα κράτη μέλη ανέφεραν τη χρήση υφιστάμενων ή μελλοντικών ενωσιακών κονδυλίων για τον σκοπό αυτόν, όπως το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και τα ταμεία της πολιτικής συνοχής.

Αναφέρθηκε δε ότι τα μέτρα επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων για την πράσινη οικονομία βρίσκονται σε θέση προτεραιότητας στα θεματολόγια όλων των κρατών μελών, παρότι δεν περιλαμβάνονται άμεσα στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας επισκόπησης³. Αυτό φανερώνει ότι δίδεται μεγαλύτερη έμφαση σε αυτά τα μέτρα και όχι σε άλλες πρωτοβουλίες για την προώθηση της ενεργού στήριξης της ποιοτικής απασχόλησης (π.χ. μέτρα μετάβασης από μια θέση εργασίας σε άλλη, όπως επιδόματα μετάβασης). Στο πλαίσιο αυτό, ένα επανερχόμενο θέμα που αναφέρεται είναι η ανάγκη να αναπτυχθούν περαιτέρω εργαλεία ανάλυσης και παρακολούθησης που θα συμβάλουν στον σχεδιασμό ολοκληρωμένων δεσμών μέτρων πολιτικής και στην παρατήρηση της αποτελεσματικότητας των εν λόγω προγραμμάτων. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη τόνισαν την απουσία καθολικού επιχειρησιακού ορισμού των πράσινων θέσεων εργασίας και δεξιοτήτων και υποστήριξαν ότι αυτό μπορεί να παρεμποδίσει την αναθεώρηση των προγραμμάτων κατάρτισης και των προγραμμάτων σπουδών, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν τα υφιστάμενα προγράμματα κατάρτισης τους κατάλληλα για την αντιμετώπιση και των προκλήσεων που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση, ιδίως επειδή ακολουθούν προληπτική προσέγγιση βασιζόμενη στην αντιμετώπιση των επικείμενων απολύσεων εργαζομένων.

³ Περιλαμβάνονται μόνο κύκλοι μαθημάτων για την ομάδα-στόχο (προσαρμοσμένοι στα άτομα που αναζητούν εργασία) «που στοχεύουν επίσης στις πράσινες και ψηφιακές δεξιότητες, κατά περίπτωση». Το θέμα που αφορά ειδικά τις δεξιότητες θα καλυφθεί σε μελλοντικές επισκοπήσεις.

Όσον αφορά τα κίνητρα για στήριξη των μεταβάσεων στην αγορά εργασίας και της κινητικότητας σε όλους τους τομείς και τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων μεταβάσεων από μια θέση εργασίας σε άλλη, οι περισσότερες χώρες έχουν θεσπίσει γενικά καθεστώτα και μέτρα, με εφαρμογή μερικών μόνο βέλτιστων πρακτικών, όπως «επιδόματα επαγγελματικής μετάβασης».

Κοινό θέμα στα κράτη μέλη είναι η επιτακτική ανάγκη να προωθηθεί η δίκαιη μετάβαση μέσω του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της ενεργού συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων, διάφορα κράτη μέλη επιδίωξαν να κινητοποιήσουν τους υπάρχοντες μηχανισμούς κοινωνικού διαλόγου για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς εργασίας και των κοινωνικών προκλήσεων που προκύπτουν από τη μετάβαση. Πολλές χώρες εφάρμοσαν στρατηγικές για τη συμμετοχή των εργαζομένων, ιδίως στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης, οι οποίες επέτρεψαν μια συλλογική προσέγγιση στο μεταβαλλόμενο οικονομικό τοπίο. Η μετάβαση προς μια πιο πράσινη οικονομία έχει σημαντικές επιπτώσεις τόσο σε περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο, εξ ου και απαιτείται αποδοχή από το κοινό και βαθιά οικειοποίηση των πολιτικών και των επενδύσεων. Γι' αυτόν τον λόγο, πέρα από τον κοινωνικό διάλογο, έχει ύψιστη σημασία η συμμετοχή εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, μέσω προσέγγισης για το σύνολο της κοινωνίας.

Υπάρχει, γενικά, αυξανόμενη συνειδητοποίηση της ανάγκης για προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Ενώ τα στοχευμένα μέτρα στήριξης των εργαζομένων που επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση παραμένουν περιορισμένα, η επιχειρηματική στήριξη, σε συνδυασμό με την πρόσβαση σε χρηματοδότηση καινοτόμων πράσινων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, καθίσταται σε αρκετά κράτη μέλη σημείο αναφοράς στην καθοδήγηση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας σε συμφωνία με την πράσινη μετάβαση. Επιπλέον, στα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπιστεί πολιτικές για τις δημόσιες συμβάσεις, αν και υπάρχει σαφής ανάγκη ουσιαστικότερων προσπαθειών σε ορισμένες χώρες για την αποτελεσματική χρήση των στρατηγικών δημόσιων συμβάσεων με σκοπό τη στήριξη της δίκαιης μετάβασης.

Για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια σε τομείς που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή, ορισμένα κράτη μέλη ενισχύουν επίσης την επιχειρησιακή λειτουργία των επιθεωρήσεων εργασίας, με αυξανόμενη έμφαση σε τομείς που σχετίζονται με το περιβάλλον, καθώς και στις προκλήσεις από την κλιματική αλλαγή, όπως η έκθεση σε άνοδο της θερμοκρασίας και η συνακόλουθη πίεση σε ορισμένες χώρες.

3. Κοινωνική προστασία και παροχές

Οι περισσότερες χώρες λαμβάνουν μέτρα προς βελτίωση των υφιστάμενων συστημάτων κοινωνικής προστασίας τους για την αντιμετώπιση των προκλήσεων για την απασχόληση και των κοινωνικών προκλήσεων, αν και λίγες μόνο χώρες εξετάζουν σαφώς τους τρόπους με τους οποίους τα συστήματα αυτά λαμβάνουν υπόψη τις προκλήσεις της πράσινης μετάβασης. Διατυπώθηκε δε ηχηρή έκκληση για ολοκληρωμένη και διαρθρωμένη ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με την υποστήριξη της Επιτροπής.

Η αναπροσαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων κοινωνικής προστασίας θα μπορούσε να δικαιολογήσει **πιο συστηματικές αλλαγές που να αντικατοπτρίζουν σαφώς τις νέες προκλήσεις της πράσινης μετάβασης.** Τα μέτρα αναπροσαρμογής των υφιστάμενων συστημάτων κοινωνικής προστασίας ποικίλλουν σημαντικά ως προς το πεδίο εφαρμογής και το χρονοδιάγραμμα. Ορισμένες χώρες θεωρούν ότι τα υφιστάμενα συστήματα επαρκούν για την παροχή κοινωνικής προστασίας στα άτομα που επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση και θα πρέπει να παραμείνουν βιώσιμα. Επιπλέον, λίγες μόνο χώρες εφαρμόζουν μέτρα για να βελτιώσουν τις λύσεις μείωσης των κινδύνων και μεταφοράς των κινδύνων για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, και τα μέτρα αυτά παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία όσον αφορά την πρόσβαση και την οικονομική προσιτότητα των ασφαλιστικών λύσεων. Περαιτέρω προσπάθειες είναι αναγκαίες για την αποτελεσματικότερη μείωση του χάσματος όσον αφορά την προστασία του κλίματος, ήτοι του μεριδίου των μη ασφαλισμένων οικονομικών απωλειών στις συνολικές απώλειες λόγω καταστροφικού συμβάντος που σχετίζεται με το κλίμα, όπως πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές ή ξηρασίες.

Σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω μετατόπιση της φορολογίας από την εργασία προς άλλες πηγές πιο υποστηρικτικές για τους περιβαλλοντικούς στόχους. Ωστόσο, οι περιβαλλοντικοί φόροι ενδέχεται να έχουν δυσμενείς διανεμητικές επιπτώσεις, επιβαρύνοντας συγκριτικά περισσότερο τα νοικοκυριά χαμηλότερου εισοδήματος. Ελάχιστες πληροφορίες είναι διαθέσιμες σχετικά με το πώς τα κράτη μέλη προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τα δημόσια έσοδα από ενεργειακούς και περιβαλλοντικούς φόρους ώστε να αντισταθμιστούν οι δυσμενείς κοινωνικές και διανεμητικές επιπτώσεις των πολιτικών για την κλιματική αλλαγή. Η χρήση των εσόδων για πιο στοχευμένες κοινωνικές παροχές που κατευθύνουν σχετικά μεγαλύτερη στήριξη προς τα φτωχότερα νοικοκυριά μπορεί να βελτιώσει τα διανεμητικά αποτελέσματα των πράσινων φορολογικών μεταρρυθμίσεων, όπως τα μέτρα τιμολόγησης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν ήδη εφαρμόσει ή σχεδιάζουν να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας της μακροχρόνιας φροντίδας και των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης ή/και της παιδικής φροντίδας, οι οποίες έχουν καίρια σημασία για τα ευάλωτα νοικοκυριά που θίγονται περισσότερο από την πράσινη μετάβαση.

Οι περισσότερες μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων όσον αφορά την ποιότητα και την πρόσβαση στη φροντίδα ή/και σε μέτρα μείωσης των εκπομπών, όπως ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις ή κατασκευές εγκαταστάσεων φροντίδας.

Η επακόλουθη πορεία αυτών των σχεδίων απαιτεί αυστηρές δομές παρακολούθησης και εκτίμηση επιπτώσεων.

Τέλος, και παρότι δεν καλύπτονται άμεσα στην τρέχουσα επισκόπηση, σχεδόν όλα τα κράτη μέλη ανέφεραν προσωρινά μέτρα, κυρίως υπό μορφή παροχών και επιδομάτων, προς νοικοκυριά που θίγονται περισσότερο από τον πληθωρισμό των τιμών της ενέργειας εξαιτίας του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και της επακόλουθης περιόδου υψηλού πληθωρισμού. Στο πλαίσιο αυτό, πολλές χώρες θέσπισαν στοχευμένα και προσωρινή άμεση εισοδηματική στήριξη, κυρίως προς άτομα και νοικοκυριά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, για τον μετριασμό των δυσμενών εξελίξεων όσον αφορά το εισόδημα και τις τιμές. Οι περισσότερες εφάρμοσαν προσωρινά ειδικά επιδόματα για να αντισταθμίσουν την αύξηση των τιμών, με ορισμένα παραδείγματα προσωρινών αναπροσαρμογών στα υφιστάμενα επίπεδα παροχών ή συντάξεων.

4. Συμπεράσματα

Σε γενικές γραμμές, τα κράτη μέλη έχουν αρχίσει να αντιμετωπίζουν τις πολυσύνθετες προκλήσεις που προκύπτουν από την πράσινη μετάβαση, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών στις πολιτικές που εφαρμόζονται. Μολονότι όλες διατηρούν ισχυρή πολιτική δέσμευση για τη διασφάλιση δίκαιης πράσινης μετάβασης, οι περισσότερες είναι στο αρχικό στάδιο υλοποίησης της σύστασης, ενώ η συνολική πρόοδος δείχνει ανομοιογένεια κατάστασης ανά την ΕΕ. Βήματα προόδου γίνονται σε όλα τα κράτη μέλη, παρά την έντονη εστίαση στους ήδη υφιστάμενους μηχανισμούς και πλαίσια πολιτικής. Υπάρχει ακόμη περιθώριο για πιο συστηματική, συντονισμένη και συνεκτική προσέγγιση στην αντιμετώπιση των προκλήσεων για μια δίκαιη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής στόχευσης.

Στην πρώτη επισκόπηση επισημάνθηκε ότι, λόγω του βάθους της και της δυνητικής διαφορετικής ερμηνείας των πολιτικών δίκαιης μετάβασης, αποδείχθηκε δύσκολος ο συντονισμός της διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαφορετικά επίπεδα λεπτομέρειας των συμβολών από τα κράτη μέλη. Εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο ενίσχυσης της ενδοκυβερνητικής συνεργασίας εντός των κρατών μελών. Επιπλέον, τα κράτη μέλη ενθάρρυναν την προώθηση διαρθρωμένης ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών με τη μεσολάβηση της Επιτροπής. Η αμοιβαία μάθηση σε ενωσιακό επίπεδο θα μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των εθνικών συστημάτων και στον συντονισμό των διαφόρων εξελίξεων σε επίπεδο πολιτικής, στηρίζοντας την περαιτέρω πρόοδο στη διασφάλιση δίκαιης πράσινης μετάβασης.

Οι επισκοπήσεις που διενήργησαν η Επιτροπή Απασχόλησης και η ΕΚΠ αποκάλυψαν διάφορες εμφανείς κοινές προκλήσεις, από τον καθορισμό των πράσινων δεξιοτήτων και επαγγελμάτων έως την αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και την εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών φορολόγησης και επιδοτήσεων. Βάσει αυτών θα απαιτηθεί να δοθεί συνεχής προσοχή στις προκλήσεις σε όλους τους τομείς της σύστασης κατά τα επόμενα έτη. Ειδικότερα, σε πολλά κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχυθεί ο συντονισμός των πολιτικών για τα θέματα της δίκαιης και πράσινης μετάβασης, μεταξύ άλλων για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και ενεργός συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρυνθεί μια προσέγγιση για το σύνολο της κοινωνίας, μέσω της ευρύτερης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στην πράσινη μετάβαση σε όλα τα επίπεδα. Ισχυρότεροι εθνικοί μηχανισμοί συντονισμού, όπως η υπόδειξη ειδικών αρμόδιων αρχών και εθνικών πλατφορμών, έχουν αναδειχθεί ως δυνητικές λύσεις για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών στόχων σε διάφορες πτυχές της χάραξης πολιτικής.

Όσον αφορά το μέλλον, η περαιτέρω παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων δίκαιης μετάβασης θα έχει ζωτική σημασία για την καθοδήγηση των μελλοντικών πολιτικών αποφάσεων. Η παρακολούθηση των υφιστάμενων και των προγραμματισμένων δράσεων θα πρέπει συνεπώς να συνεχιστεί, με περαιτέρω εργασίες για τον εμπλουτισμό της τεκμηρίωσης και τη βελτίωση της διαδικασίας παρακολούθησης, μεταξύ άλλων με την καλλιέργεια της κοινής αντίληψης βασικών εννοιών, όπως οι πράσινες θέσεις εργασίας και δεξιότητες, και με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών εν γένει. Η κατάλληλη διακυβέρνηση και παρακολούθηση της σύστασης, όπου δει, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των σχετικών επιτροπών, εντός των αντίστοιχων τομέων αρμοδιότητάς τους, είναι καίριας σημασίας για την παρακολούθηση και την προώθηση της προόδου στην εφαρμογή της συγκεκριμένης μη δεσμευτικής πράξης.

Επιπλέον, η άρτια κατανομή και η αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων κονδυλίων της ΕΕ – από την πολιτική συνοχής έως τα Ταμεία Δίκαιης Μετάβασης και τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας- μπορούν να στηρίξουν τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση των προκλήσεων και στην επίτευξη των σχετικών στόχων, έναντι των κινδύνων υστέρησης σε σχέση με τις επενδυτικές ανάγκες για τη διευκόλυνση της δίκαιης πράσινης μετάβασης.

Το σημαντικότερο είναι ότι όλα τα Ταμεία της ΕΕ προβλέπουν τη δημιουργία κατάλληλων συστημάτων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της χρήσης και της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων μέτρων, σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν τη συνοχή προς τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και να είναι έτοιμα να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους πόρους που θα διατεθούν το 2025 μέσω του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα, ώστε να μετριαστούν οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις της επέκτασης του συστήματος εμπορίας εκπομπών στα κτίρια και τις οδικές μεταφορές.